

משום דמוגרם גריסין, ששגורות פרשיות אלו בפי הכל⁶⁷.

שנינו במשנתינו: היתה כתובה בסם כו'.

ומבארין מאי ניהו הני מילי:

סם — סמא הוא [זרניך. רש"י].

סקרא — אמר רבה בר בר חנה: סקרתא שמה. והוא צבע אדום שצובעין בו תריסין.

קומום — היינו קומא, שרף אילן.

קנקנתום — חרתא דאושכפי, סם שצובעין בו מנעלים שחורין.

דיפתרא — דמליח וקמיה במים, ולא עפיין, שאינו מעובד בעפצים.

נייר — מחקא, מין עשבים, ועשוי על ידי דבק.

שנינו במשנתינו: עד שתהא כתובה אשורית.

מנלן?

דכתיב: "ככתבם וכזמנם", דהיינו שתהא כתובה כפי שהיתה כתובה בזמנם, שהיתה כתובה אשורית.

שנינו במשנתנו: עד שתהא כתובה וכו' על הספר ובדיו וכו'.

מנלן?

אתיא "כתיבה" — "כתיבה"⁶⁸. כתיב הכא: "ותכתב אסתר המלכה"⁶⁹. וכתוב התם: "ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו".

מתניתין:

בן עיר⁷⁰, שזמנו לקרות את המגילה ב"ד,

במיושרין אצלו אסור, מ"מ בכה"ג שרי. ועיי' במחבר [ל"ב כ"ט], שכתב, דהיינו דווקא אם באמת שגורות בפיו, אבל אם לא, צריך לכתוב מתוך הכתב. והביא המ"ב [ס"ק קל"ד], שהב"ח כתב, דמ"מ מצוה מן המובחר לכתוב בכל גווני מתוך הכתב.

68. כתב הריטב"א, דהאי דלא ילפינן לה מדנקראת המגילה "ספר", היינו משום שנקראת גם "אגרת".

69. בקסת הסופר [סי' כ"ח] נסתפק אי אשה כשרה לכתוב את המגילה. ובלשכת הסופר [שם] הביא מהכא ראה, שיכולה לכתוב את המגילה. דהא מדכתיב "ותכתב אסתר המלכה" — מוכחין דבעינן שיהא בספר ובדיו! [והכי נמי איתא בפמ"ג ב"מ"ז סי' תרצ"א סק"ב].

אמנם בספר מקראי קודש — דחה את

אגרת] ועוד ראשונים, מאי איריא דבעינן שרטוט משום הלכה למשה מסיני, תיפוק ליה, דבלאו הכי אסור לכתוב שום פסוק בלא שרטוט, כדאיתא במס' גיטין [ו' ע"ב]?! ועיי"ש מה שתירצו.

ורעק"א [בתשובות סי' נ'] כתב, דאפשר ליישב לפי מה שהסתפק המרדכי בהלכות קטנות, אי מהני שרטוט בבדיל וכדומה, שאינו מתקיים, או דבעינן דווקא שרטוט המתקיים. וסיים: "וקצת משמע, דבעי גומא וחריץ".

א"כ, אפשר לומר, דהא דאין כותבין פסוק בלא שרטוט, היינו כדי שיהא מיושר, ומהני לזה שרטוט בבדיל, דמה בכך שימחק אח"כ השרטוט? אבל במזוזה, דמדינא בעינן שרטוט בעצמותו, בעינן שיהא השרטוט מתקיים.

67. ובאור זרוע הוסיף, דלהכי הוי כמו כותב מתוך הכתב. וא"כ, אף לרב חסדא, דסבר דאף

שהלך לדרך שזמנו בט"ו, וכן בן כרך שהלך לעיר, אימתי קורא את המגילה?

אם עתיד לחזור למקומו [בגמ' מפרש אימתי עתיד לחזור] — קורא כמקומו⁷¹.

ואם לאו — קורא עמהן, עם בני המקום שהוא שם עתה.

ומהיכן קורא אדם את המגילה ויוצא בה ידי חובתו?

רבי מאיר אומר: צריך לקרות את כולה.

רבי יהודה אומר: מ"איש יהודי".

רבי יוסי אומר: מ"אחר הדברים האלה גידל המלך אחשוורוש את המן".

נמרא:

אמר רבא: הא דאמרן דבן כרך שהלך לעיר

ועתיד לחזור למקומו — קורא בט"ו, לא שנו אלא כשעתיד לחזור לכרך בלילי ארבעה עשר, שיצא מהעיר קודם עלות השחר, דאז אינו צריך לקרות עמהם בלילי י"ד, אף על פי שעדיין הוא שם, שהרי אינו פרוז אפילו ליום אחד, שהרי ביום כבר לא יהיה שם.

אבל אם אין עתיד לחזור בלילי י"ד, אף על פי שעתיד לחזור ביום, הוי פרוז בן יומו, וחשיב פרוז, ולהכי קורא עמהן בליל י"ד וביום י"ד.

והוא הדין להיפך, בבן עיר שהלך לדרך. אם עתיד לחזור בליל ט"ו, שלא יהא שם כלל ביום ט"ו, הרי לא הוי מוקף אפילו ליום אחד, ולהכי קורא בכרך כמקומו, ביום י"ד. אבל אם אין עתיד לחזור בליל ט"ו, אין קורא בי"ד, אלא ממתין וקורא עם בני הכרך בט"ו, שהרי הוא מוקף בן יומו⁷².

72. כך היא שיטת רש"י. דס"ל, דאם דעתו להשאיר באותו מקום עד שיאור היום — נטפל עמהם. [ובשעה"צ ס"י תרפ"ח ס"ק י"ז כתב, דיש אחרונים שכתבו, דלא די במה שכוונתו להשאיר מעט בתחילת היום, אלא בעינן שיתכוון להשאיר ביום שיעור זמן שיוכל לקרות המגילה באותה עת].

ושיטת הרא"ש, דבין בן עיר שהלך לדרך, ובין בן כרך שהלך לעיר — תליא ביום י"ד. שאם בן כרך היה בליל י"ד ומקצת היום בעיר — קורא עמהן. וכן בן עיר, אם היה בכרך בליל ומקצת י"ד — חיובו בט"ו [ובחזו"א נקט, דתליא במחשבתו בכניסת יום י"ד. דאם נתכוין להתעכב בכרך עד הבוקר, נפטר מי"ד וחשיב מוקף], ואפילו אם יחזור באותו היום לעירו.

ראיתו. דהא במס' ע"ז [כ"ז ע"א], מקשינן על המ"ד דאשה כשרה למול: "והכתיב: ותקח צפורה צור וגו'!" ומתרצינן: "דאמרה לאיניש אחרינא — ועבד". וא"כ, הכא נמי איכא למימר, דאמרה אסתר לאדם אחר לכתוב.

70. התפארת ישראל תמה, מה שייכות משנה זו למשניות שלפניה ושלאחריה, דטפי הוה ליה למנקטא לעיל בפרק קמא.

71. הקשה הטורי אבן [לעיל ב. עיי"ש] הא הוי "לא תתגודדו"? עיי"ש שהאריך. והחת"ס [ה. ד"ה מגילה] תירץ, דבאמת צריך לצאת חוץ לעיר, ולקרות שם.

אמר רבא: מנא אמינא לה להא, דפרוז או מוקף בן יומו — קורא עמהן?

אלא, הא קמשמע לן, דפרוז בן יומו — נקרא פרוז⁷³.

דכתיב: "על כן היהודים הפרוים היושבים בערי הפרוזות". מכדי כתיב כבר: "היהודים הפרוים", למה לי למיכתב תו: "היושבים בערי הפרוזות"?

אשבחן פרוז. מוקף בן יומו דחשיב מוקף — מנא לן?

ומהדרין: סברא הוא. מדפרוז בן יומו — קרוי פרוז, מוקף בן יומו נמי קרוי מוקף.

אמנם איתא בט"ז בסק"ו, דצריך להתעכב בכרך ולקורא עמהן, ולא לקורא בעיר בט"ו. והריטב"א כתב, דאם בן עיר מתעכב בכרך עד י"ד בבוקר, כייפינן ליה להתעכב שם ולקרות עמהן בט"ו.

ולפ"ז, בן עיר שיצא בליל י"ד לכרך, וישהה שם בי"ד כשיאור היום, חייב לקרות בט"ו — אף אם חזר לעיר. וקשה ע"ז מהירושלמי, דאיתא התם דבן כרך שעקר דירתו לעיר בליל ט"ו — נפטר לגמרי! וכך הקשה הקרבן נתנאל [אות ש], וכתב בהבבלי חולק על הירושלמי. עיי"ש. וידוע לתרץ, דבן עיר שחל עליו דין מוקף בן יומו, לא נפקע ממנו דין מוקף בשובו לעירו, דתליא דינו במקום שהותו בי"ד, ולא כמקום מגוריו. משא"כ בן כרך שעקר דירתו לעיר בליל ט"ו, נפקע חיובו שחל עליו מחמת מגוריו, ועתה כבר אינו נחשב בן כרך [וע"ע בט"ז סי' תרפ"ח סק"ו, ובמ"א בתחילת סי' תרפ"ז, ובמ"ב סק"ג].

והפמ"ג במשבצ"ז מסתפק, מה יהיה הדין בבן עיר שהלך למקום שקורין בו בב' הימים מספק. וכתב דבי"ד ודאי חייב מספק, ולענין ט"ו, כשדעתו לחזור בט"ו משיאיר היום, לדעת רש"י חייב לקורא גם בט"ו, כדין מוקף ב"י. אבל להרא"ש — פטור מקריאת ט"ו.

והרי"ף כתב: "אמר רבא, לא שנו אלא שעתידי לחזור בליל י"ד, ונתעכב ולא חזר וכו'". והביאו הרא"ש. עיי"ש.

ודעת בעה"מ [כפי שביאר החזו"א ריש סי'

קנ"ב], דס"ל להרי"ף, דהאי דבן עיר שהלך לכרך — נתחייב לקרות בט"ו, היינו דווקא אם אכן נתעכב לט"ו. ואף שחשב להיות בכרך רק בי"ד, ולחזור בט"ו. אבל אם לא חשב להיות בכרך אף בי"ד, הוי כבן עיר, אף אם נתעכב לבסוף בכרך עד ט"ו.

והרמב"ן במלחמות כתב שהרי"ף נוקט דתליא במחשבתו, אם חשב להתעכב במקום שהלך לשם. ולכן, בן כרך שחשב לחזור בליל י"ד, ונתעכב בעיר בבוקר י"ד, פטור מקריאה בי"ד. וכן בן עיר שהיה בכרך בליל ט"ו, וחשב להשאר שם בבוקר, ונמלך וחזר לעירו, נתחייב כבן כרך, וקורא בעירו בט"ו.

והראב"ד סובר כדעת הרא"ש, אלא שמוסיף, שכדי להתחייב בט"ו — צריך להיות בכרך בליל ט"ו, אבל אלא"ה — פטור גם מקריאת ט"ו. ובחזו"א [קנ"ב סק"א, ד"ה ודעת] כתב בדעת הראב"ד, דתליא בדעתו. שדווקא אם הי' דעתו להתעכב בכרך עד שיאור יום ט"ו — מתחייב עמהן.

וכתב הרא"ש, דתלוי במה שהיה בדעתו בעת שיצא מביתו. וכתב החזו"א דלאו דווקא הוא, אלא דהזמן הקובע הוא תחילת ליל י"ד. וכן איתא בריטב"א.

⁷³ בשו"ת חתם סופר [או"ח סי' קצ"ד] הביא שהקשו, הא אמרינן בפרק חלק [סנהדרין קי"ב ע"א] גבי עיר הנידחת, ד"יושבי העיר" — היינו שישבו בה ל' יום. ומסקינן התם דבי"ב חודש

ואמר רבא: בן כפר, שדינו שמקדים ליום הכניסה, וקרא כבר בזמנו⁷⁴, שהלך לעיר, שדינה לקרות ב"ד, והיה שם בליל י"ד, בין כך ובין כך, בין שעתיד לחזור קודם שיאור היום, ובין שאינו עתיד לחזור — קורא עמהן בלילה⁷⁵.

מאי טעמא?

משום דהאי בן כפר, מעיקרא דינא כבני העיר בעי למקרי, שהרי פרוז הוא, ורבנן הוא דאקילו על בני הכפרים שיוכלו לקרוא ביום הכניסה, כדי שיספקו מים ומזון לאחיהם בכרכין⁷⁶.

אם כן, הני מילי דאקילו עליהו שאין צריכין לקרות ב"ד, היינו כי איתיה בדוכתיה בליל י"ד. אבל כי איתיה בעיר בליל י"ד, כבני העיר בעי למקרי, שהרי ממילא הוא שם, ואין שייכת התקנה.

איתיביה אביי: בן כרך שהלך לעיר — בין כך ובין כך קורא כמקומו. ואיכא למתמה אהך ברייתא: בן כרך סלקא דעתך דבין כך ובין כך קורא כמקומו? והא באם עתיד לחזור למקומו מבעוד יום תליא מילתא, כדאמרן לעיל!

אלא לאו, בבן כפר מיירי ברייתא, וחזינן דבן כפר תמיד קורא כמקומו!?

ומתרצינן: וכי לאו תרוצי מתרצת ללישנא דברייתא, ואמרת דלא מיירי בבן כרך אלא בבן כפר? אם כן, שני גמי ותני בברייתא "קורא עמהן", ולא "קורא כמקומו".

שנינו במשנתינו: מזהיבן קורא אדם את המגילה וכו'.

תניא, רבי שמעון בן יוחאי אומר: מ"בלילה ההוא נדדה שנת המלך".

אמר רבי יוחנן: וכולן, כל הני תנאי שנחלקו מהיבן קורא את המגילה, מקרא אחד דרשו. דכתיב: "ותכתב אסתר המלכה ומרדכי היהודי את כל תוקף", חזינן שהקפיד הכתוב להזכיר את כל תוקף.

ובהכי איפליגו:

מאן דאמר דצריך לקרות את כולה, סבר ד"כל תוקף" היינו תוקפו של אחשורוש, והרי מתחילת המגילה עד סופה מוזכר תוקפו.

שם בליל י"ד, אזי חייב לעמוד שם גם ביום י"ד, ולקרא עמהם.

75. כך פירש רש"י. ומשמע מדבריו, דאם חזר בלילה, אינו קורא ב"ד. אבל הריטב"א כתב, דמחייבינן ליה להתעכב בעיר ולקרא שם ביום, דדינו עתה כבן עיר. ואף אם חזר בלילה — קורא ב"ד. ועיי' בתוס'.

76. ולעיל [ד' ע"ב] אמרינן במסקנה דטעמא מפני שמספקין. ועיי' בטורי אבן.

— נקרא "בני העיר", ובל' יום — נקראין "יושבי העיר". וא"כ הכא, אי הוה כתיב רק "היהודים הפרוים", סד"א דווקא אלו שישבו בה י"ב חודש, ואצטריך "הישבים" למימר דאפילו היה בה רק ל' יום קורא עמהן. ומגלן דפרוז בן יומו נקרא פרוז? עיי"ש שהאריך.

74. כך פירש רש"י. ובתוס' הרא"ש הביא, דר"י לא פירש כן, דבכה"ג שכבר קרא — אין צריך לקרות שוב בעיר. אלא דווקא כשלא קרא במקומו, והיה בעיר ביום הכניסה, וחשב להשאר

ראה אחשורוש שנשתמש בכלים של בית המקדש? על ככה — משום דחשיב שבעים שנין ולא איפרוק ישראל מגלותן [כדלעיל י"א ע"ב]. ומה הגיע אליהם — דנשתכר וקטל את ושתי⁷⁸.

ומאן דאמר מ"איש יהודי" דריש הכי: מה ראה מרדכי דאיכני בהמן? על ככה — דשוי המן נפשיה עבודה זרה⁷⁹. ומה הגיע אליהם — דאתרחיש ניסא.

ומאן דאמר מ"אחר הדברים האלה" דריש הכי: מה ראה המן שנתקנא בכל היהודים? על ככה — משום דמרדכי לא יכרע ולא ישתחווה. ומה הגיע אליהם — ותלו אותו ואת בניו על העץ.

ומאן דאמר מ"בלילה ההוא" דריש הכי: מה ראה אחשורוש להביא את ספר הזכרונות? על ככה — משום דחשב: מאי האי דזמינתיה

ומאן דאמר מ"איש יהודי" — תוקפו של מרדכי.

ומאן דאמר מ"אחר הדברים האלה" — תוקפו של המן.

ומאן דאמר מ"בלילה ההוא" — תוקפו של נם⁷⁷.

רב הונא אמר מהכא, בהאי קרא איפליגו. דכתיב: "ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם". ופירושא דהאי קרא, דהמגילה נכתבת ונקראת להודיע לדורות "מה ראו" באותו זמן לעשות מה שעשו, ומפרש "על ככה", ומפרש "מה הגיע אליהם", לעושים, לבסוף.

ובהכי איפליגו:

ומאן דאמר כולה — דריש לקרא הכי: מה

נמי איתא במד"ר], וכן איתא הגירסא בעין יעקב [גמ' י"ב ע"ב]: "שנשחטה ערומה בשבת" [ובמהר"ש די אוזיידא איתא: "נגזר עליה שתשרף ערומה"].

וכתב במנות הלוי, דילפינן לה מדכתיב הכא: "אשר נגזר עליה", וכתיב בישעיהו [ג' ח']: "כי נגזר מארץ חיים".

ובספר נפלאות חדשות, הביא בשם מוהר"ר גבריאל, דילפינן לה מדכתיב הכא: "אחר הדברים האלה כשך חמת המלך", וכתיב במשלי [ט"ז י"ד]: "חמת מלך מלאכי מות".

אבל הרבה מפרשים כתבו שלא הרגה, אלא רק גזר עליה שלא תבוא עוד אל המלך, עיי' במנות הלוי [א' י"ט]. ועיי' בחת"ס בדרשות [ח"א דף ר"ה ע"ב].

79. כתב רש"י בסנהדרין [ס"א ע"ב, ד"ה נעבד

77. רש"י בפירוש המגילה כתב: "את כל תקף — תקפו של נם של אחשורוש, ושל המן, ושל מרדכי ושל אסתר". ולכאור' כתב דלא כחד מהנך תנאים, אלא נקט כולהו יחד, וגם הוסיף את אסתר!

וכתב הרנת יצחק, דהנה כתבו המפרשים, דהא דצריך לקרות את כולה, היינו משום שעל כל פרט בפני עצמו — אפשר לומר שהיה על פי טבע. ורק ע"י צירוף כל המאורעות יחד — יש לראות שהכל עפ"י השגחה ונס. וא"כ י"ל, דבאמת פסק רש"י כר"מ, דצריך לקרותה כולה. אלא שרש"י בא לבאר, דבאמת גם ר"מ ס"ל בעיקר הדבר כרשב"י, דצריך לקרות תוקפו של נם. אלא דצריך לקרות תוקפם של כולם, משום דרק ע"י קריאת כולה — רואין תקפו של נם.

78. הכא איתא שהרג אחשורוש את ושתי [והכי

"ונכתב בספר". ונקראת גם "אגרת" 80, דכתיב: "את אגרת הפורים" 81.

מהאי דנקראת ספר, ילפינן שאם תפרה בחוטי פשתן — פסולה. אלא צריך לתפרה דווקא בגידין, כדין ספר תורה 82 [דאיכא מאן דאמר הכי במס' מכות י"א ע"א].

ומהאי דנקראת אגרת, דמשמע שאינה חמורה כספר תורה 83, ילפינן שאם הטיל בה שלשה חוטי גידין, אף על פי ששאר המגילה תפורה בחוטי פשתן — כשרה 84. אמר רב נחמן: ובלבד שיהו חוטי הגידין משולשין,

אסתר להמן בהדיה למשתה [כדלעיל ט"ו ע"ב]. ומה הגיע אליהם — דאתרחיש ניסא.

אמר רבי חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב הלכה כדברי האומר שצריך לקרות את כולה.

ואפילו למאן דאמר דסגי למקרי מ"איש יהודי, על כל פנים צריכה שתהא כתובה כולה לפניו.

ואמר רבי חלבו, אמר רב חמא בר גוריא, אמר רב: מגילה נקראת "ספר", דכתיב:

דהמנהג הוא שלא לנשום בין פסוק לפסוק, לפי שנקראת אגרת [ועיי' במ"ב סי' תר"צ סקנ"ב, שכתב שבכל המגילה יפסיק בין פסוק לפסוק רק כדי נשימה, מפני שצריך לקרותה כאגרת].

82. כתב הר"ן, דהאי דילפינן מגילה מספר תורה, היינו דווקא לדברים הפוסלין בס"ת, כגון תפירה בחוטי פשתן. אבל דברים שאין פוסלין בס"ת, כגון אורך השיטין ומניין הדפים וכו', במגילה כשר — ואפילו לכתחילה. אבל בשו"ת מהר"ם מרוטנברג [סי' שנ"א וסי' קפ"ג] הביא, דבתשובת רבינו תם כתב, דאף לענין מניין השיטין — יש לה דין ס"ת. אבל מהר"ם מסיק, דאין להקפיד במנין השורות. עיי"ש.

83. הר"ן כתב, דה"ט, משום שכן דרך האגרות, שאין תופרין בהן אלא מעט.

84. אבל ספר תורה, אם תפר מקצתו בחוטי פשתן — פסול. כך פירשו מקצת הראשונים. אבל מהרמב"ם [פ"ב הי"א] משמע, שהחידוש שילפינן מדנקראת המגילה אגרת הוא — שאינה צריכה להיות כולה תפורה, אלא אם הטיל בה ג' חוטי גידין — כשרה. משא"כ

כהמן]: "דאי לאו הכי, לא היה מרדכי מתגרה בו, והיה כורע ומשתחוה לו".

80. כתב הר"א אבן עזרא [הובא במהר"ש די אוזיידא, ט' כ"ו], ד"אגרת" הוא מלשון הכתוב [משלי ו' ח']: "אגרה בקיץ מאכלה". והיינו, שהיא אגרת ואוספת דברים הרבה.

81. כתב הריטב"א [ד"ה מנא ה"מ], דלענין דברים שבגופה, כגון שרטוט ודיו — עשאוה כספר. ולענין דברים שחוץ לגופה, כגון לקראה בין עומד ובין יושב — עשאוה כאגרת. וגבי תפירה, שאינה ממש מגופה ולא מחוץ לגופה לגמרי, היא כספר וכאגרת, וכדלהלן. וכ"כ הר"ן. ועיי"ש שדן לענין עבוד הקלף, אי בענין לשמה כס"ת, או דלמא כיון שאין דבר זה ניכר בגוף המגילה, לא חשיב דבר שבגופה.

עוד כתב הריטב"א, דכיון שנקראת אגרת, נהגו לקרותה בלי פיסוק טעמים, ובלא הפסק פסוקים.

וכ"כ בתוס' הרא"ש, דמה"ט הר"ר יונה קראה פעם בנגונים שונים. וגם להכי יש בני אדם שקורין אותה ומדלגין טעם הקריאה.

ובשבלי הלקט קצ"ח הביא בשם הר"א אבן עזרא, שלא להפסיק בסוף פסוק. וכ"כ הרוקח,

פורתא — לית לן בה, שהרי יש לה היכר לעצמה⁸⁷.

לוי בר שמואל, הוה קא קרי קמיה דרב יהודה, במגילה הכתובה בין הכתובים. יט-ב

אמר ליה רב יהודה: הרי אמרו: הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים, שהיתה מחוברת לספרים אחרים באותה גלילה — לא יצא,

משום דבעינן שתהא איגרת לעצמה, דבהכי מיפרסם ניסא טפי, דאם היא בין הכתובים — נראה כקורא במקרא.

אמר רבא: לא אמרן דלא יצא, אלא דלא מחסרא [קצרה] ומייתרא [או ארוכה] המגילה יותר משאר הקלפים המחוברים אליה — פורתא, אבל אי מחסרא ומייתרא ומחו לה אמוחא, כלומר, לאחר שאמר שמועתו — הכה על קדקדה, שסתר מקצתה⁸⁸ ואמר: דווקא בצבור שנו⁸⁹, אבל ביחיד — יצא.

דהיינו, שיהא מראש הספר עד תפירת הגיד הראשון — כמרחק שמהגיד הראשון עד הגיד השני⁸⁵. וכן מן הגיד השני לשלישי, וכן מן הגיד השלישי — עד סוף הספר⁸⁶.

אמר רב יהודה אמר שמואל: הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים, שהיתה מחוברת לספרים אחרים באותה גלילה — לא יצא, משום דבעינן שתהא איגרת לעצמה, דבהכי מיפרסם ניסא טפי, דאם היא בין הכתובים — נראה כקורא במקרא.

אמר רבא: לא אמרן דלא יצא, אלא דלא מחסרא [קצרה] ומייתרא [או ארוכה] המגילה יותר משאר הקלפים המחוברים אליה — פורתא, אבל אי מחסרא ומייתרא

דצריך לפושטה כאגרת כשקוראה. דאלא"ה, אלא קוראה כשהיא כרוכה כס"ת, הרי לא מנכר מלחא.

ובספר המנהיג הביא, דשיטת ר' נסים גאון, דכשקוראה בציבור — כורכה כס"ת. ועיי' ברנת יצחק מה שכתב בכיבור שיטה זו.

88. בספר מאורי אור איתא ד"מחו לה" — לשון איחוי ותפירה הוא. ובמסכת סופרים [פ"ב הלי"ב] איתא בהאי לישנא: "ומאחוי ליה מאחיה", והיינו הך.

89. וכתב הר"ן דהיינו מפני כבוד ציבור, ובדיעבד — יצא. אבל ביחיד, אפילו לכתחילה קורא. ומהר"ף והרא"ש משמע, דביחיד יוצא דווקא בדיעבד.

אבל הרמב"ם [פ"ב מהל' מגילה הל' ח'] כתב, דבציבור לא יצא אפילו בדיעבד. וביחיד, משמע מדבריו דקורא לכתחילה.

ובטורי אבן פירש, דהאי "בציבור שנו", היינו בזמן שקורין דווקא בציבור, דהיינו שלא בזמנה, דאז בעינן פרסומי ניסא, ובמגילה הכתובה בין

בס"ת, שצריך שיהא תפור כולו. ולפ"ז, אף מגילה, אם תפר מקצתה בחוטי פשתן — פסולה.

85. כתב המ"ב [סי' תרצ"א ס"ק כ"א] בשם הח"א, דאם תפר את כולה בגידין, אין צריך לדקדק במנין התפירות.

86. וכתב בשו"ע [סי' תרצ"א ס"ו], דמפני שיש בעניין זה פירושים שונים [והיינו, פירוש רש"י שהבאנו בגמ'. ושיטת הר"ף, דעושה שתי תפירות בשני ראשי היריעה, ואחת באמצעה ממש. ושיטת הרמב"ם, שעושה ג' תפירות בראש היריעה, וג' בסופה, וג' באמצעה] צריך לצאת ידי כולם. ולכן יעשה ג' תפירות בראשה של היריעה, וג' סופה, וג' באמצעיתה. ותפירה אחת בחלק הרביעי [כי צריך לשער את היריעה, כאילו נחלקה לד' חלקים] מצד זה, ותפירה אחת בחלק הרביעי מצד האחר. ובזה יצא ידי כל השיטות. [ועיי' במהר"ם שיף שהאריך בעניין זה].

87. מכאן מוכיח הריטב"א כדברי רב האי גאון,